

Lausunto
25.6.2013

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausuntopyyntö 4.4.2013 LVM/1353/03/2011

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS TIETOYHTEISKUNTAKAAREKSI

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry esittää lausuntonaan seuraavaa ja toivoo, että lausunto noteerataan, vaikka varsinainen lausuntoaika on jo mennyt umpeen.

Yleistä

Yleisesti ottaen on varmaan perusteltua koota sähköistä viestintää koskeva hajanainen lainsäädäntö yhteen, "kaareksi". Vanhahtavan "kaari" –nimen käyttö herättää aluksi kummastusta, mutta lienee perusteltu, jos "kaari" –käsitettä ryhdytään jatkossa laajemminkin lakien otsikoissa elvyttämään. Yhdistettynä sanaan "tietoyhteiskunta" saattaa "kaari" tuoda tosin kansalaiselle ja lukijalle ei-tarkoitettujakin miellelyhtymiä.

Yhdistys lausuu lähinnä vain ehdotuksen niistä kohdista, jotka koskevat julkisen rakennusvalvonnan toimintaa.

IX osa

Toisin kuin mastot, ei kaapelien sijoittaminen yleensä ylitä maankäyttö- ja rakennuslain lupakynnystä. Maisematyöluvan tarpeesta on toisinaan väitelty. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisella ei ole lähtökohtaista intressiä ryhtyä ratkomaan kaapelien sijoittamisesta syntyviä erimielisyyksiä, olkoonkin, että voimassa oleva viestintämarkkinalaki (108 §) myös antaa rakennusvalvontaviranomaiselle samantapaisen tehtävän, jota ehdotuksen 219 §:n säännös tarkoittaa.

Radiomastot edellyttävät yleensä maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittaman joko toimenpideluvan tai rakennusluvan. Toimenpideluvalta välttyy, jos maston paikka on määritelty riittävän tarkasti oikeusvaikutteisessa kaavassa, katusuunnitelmassa tai tiesuunnitelmassa (maankäyttö- ja rakennusasetuksen 62 §:n 2 momentti). Myös kuntien rakennusjärjestyksissä voi olla luvanvaraisuudesta vapauttavia määräyksiä.

Lausunto
25.6.2013

Maankäyttö- ja rakennuslaissa rakennusvalvontaviranomaisella tarkoitetaan lautakuntaa tai vastaavaa monijäsenistä luottamushenkilöelintä (MRL 21 §). Telekaapelin ja tukiaseman sijoittamista koskevat päätökset tekisi ehdotuksen mukaan rakennusvalvontaviranomainen. Käytännössä valtaosan rakentamisen lupapäätöksistä päättää kunnissa viranhaltijat, siirretyn toimivallan nojalla. Ehdotus ei sisällä mahdollisuutta siirtää päätöksentekoa viranhaltijoille, mitä on pidettävä puutteena. Trendi on tällä hetkellä se, että luottamushenkilötasolle meneviä päätöksiä pyritään vähentämään, mikä lisää hallinnon tehokkuutta.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa ei ole säännöksiä, missä määräajassa lupaviranomaisen tulee lupapäätös tehdä. Yhdistys ei pidä tarpeellisena, että tietoyhteiskuntakaareen sisällytetään kuuden kuukauden määräaika, jonka puitteissa rakennusvalvontaviranomaisen päätös on tehtävä (226 ja 227 §:t).

Yhdistys myös epäilee ehdotusta siltä osin kun rakennusvalvontaviranomaisella olisi oikeus määrätä telekaapelin, tukiaseman tai radiomaston sijoittamista koskeva päätöksensä noudatettavaksi ennen kuin päätös on saanut lainvoiman (226 ja 227 §:t). Maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamia lupapäätöksiä ei voida määrätä voimaan ennen niiden lainvoimaisuutta, ei myöskään maankäyttö- ja rakennuslain nojalla tehtäviä pakkokeinopäätöksiä normaalitilanteessa. Pakkokeinopäätösten osalta noudatetaan hallintolainkäyttölakia. Jos vaikka ajatellaan radiomastoa, joka edellyttää rakennus- tai toimenpidelupaa, niin sijoittamista koskevan päätöksen määrääminen noudatettavaksi ennen lainvoimaisuutta ei riitatilanteessa pitkälle auta. Mastoa vastustava hakisi joka tapauksessa muutosta lupapäätökseen. Ainoa mikä auttaa on käyttää maankäyttö- ja rakennuslain töiden aloittamisoikeutta koskevaa säännöstä (MRL 144 §). Mutta sitäkään ei voi käyttää, jos töiden aloittamisoikeuden antamisen arvioidaan tekevän muutoksenhaun hyödyttömäksi.

Kaapelien sijoittamisen osalta tilanne on toinen, koska kaapelit eivät yleensä ainakaan maankäyttö- ja rakennuslain lupaa edellytä.

Yhdistys esittää harkittavaksi, että kaapelien ja vastaavien sijainnista tulisi tehtäväksi merkinnät kiinteistörekisteriin.

Rakennukseen sijoitettavien tukiasemien ja vastaavien osalta on aika ajoin esitetty arvioita niiden mahdollisista magneettisista haittavaikutuksista. Yhdistyksen mielestä säännöksiin on lisättävä yleiset rajoittavat kriteerit, joiden mukaan matkaviestinverkon tukiasemista ja vastaavista ei saa aiheutua vältettävissä olevaa terveyshaittaa. Ihmiset ovat eri asteisesti herkkiä magneettiselle ja vastaavalle säteilylle. Radiosignaaleja lähettävät ja vastaanottavat tekniset laitteet tulee lähtökohtaisesti sijoittaa niin, etteivät herkästikään niihin reagoivat koe terveyshaittoja.

Lopuksi

Yhdistys jää pohtimaan, mikä on se kunnan viranomainen, jonka tehtäväksi jää muun muassa 231 §:ssä esitetty sijoittamisen valvontatehtävä. Näin yleisesti ilmaistuna jokainen kunta joutuu

Lausunto
25.6.2013

itse johtosäntötasolla määrittelemään, mikä taho kunnassa valvontaa suorittaa. Jos johtosäntömääräystä ei anneta, jää tehtävä kaikei kunnanhallitukselle.

Toinen vaihtoehto voisi olla, että laissa määrättäisiin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hoitamaan em. valvontaa. Rakennusvalvonnalle tehtävää ei kuitenkaan pidä osoittaa.

Ehdotuksen XI –osa sisältää säännöksiä viranomaismaksuista ja –korvauksista. Säännöksissä ei mainita lainkaan kuntaa ja rakennusvalvontaviranomaista. Kunnalle ja rakennusvalvontaviranomaiselle on kuitenkin osoitettu ehdotuksessa erinäisiä tehtäviä. Niistä pitää olla mahdollisuus saada asianmukaiset korvaukset. Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n säännös saattaa sinänsä kattaa rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä tietoyhteiskuntakaarenkin kautta tulevia tehtäviä. Jotta asia olisi yksiselitteisen varmaa, pitäisi vähintäänkin lain perusteluihin saada tästä maininta.

RAKENNUSTARKASTUSYHDISTYS RTY ry

Lauri Jääskeläinen
pääsihteeri